

Piotr Łącki

**ĆWICZENIA  
POPRAWIAJĄCE  
SPRAWNOŚĆ UMYSŁOWĄ**

psycholog   
dla **seniora**.pl

## TWORZENIE SŁÓW

Stwórz jak najwięcej słów z liter znajdujących się w wyrazach.

### Przykład

Ze słowa **TATARAK** można stworzyć m.in. słowa **RAK, KAT, TATA, TARA, KARA, RATA**, itd. Chodzi o to, żeby wygenerować jak najwięcej wyrazów. Wypisujemy jedynie rzeczowniki.

**FATAMORGANA**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**PRZEDSTAWICIEL**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**MATEMATYKA**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## TWORZENIE SŁÓW (2)

Stwórz jak najwięcej słów z liter znajdujących się w wyrazach.

### Przykład

Ze słowa **TATARAK** można stworzyć m.in. słowa **RAK, KAT, TATA, TARA, KARA, RATA**, itd. Chodzi o to, żeby wygenerować jak najwięcej wyrazów. Wypisujemy jedynie rzeczowniki.

**GEOGRAFIA**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**KONSUMPCJA**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**KLAUSTROFOBIA**.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## KODOWANIE

Bardzo popularnym sposobem kodowania informacji jest system nazywany **GA-DE-RY-PO-LU-KI**. W wiadomości, którą chcemy zakodować podmieniamy litery. Gdy w słowie pojawi się litera G w jej miejsce w zakodowanej wiadomości wstawiamy A, w miejsce E wstawiamy D i tak dalej. Pozostałe litery pozostawiamy bez zmian.

### Przykład

Gdy chcemy zakodować słowo DOM po zakodowaniu otrzymujemy EPM

**Postępując zgodnie w opisanym powyżej kluczem, zakoduj następujące wyrazy:**

ULICA	.....
SZPIEG	.....
MIASTO	.....
KARCZMA	.....
HISTORIA	.....
BUDYNEK	.....
DWORZEC	.....
KAMIENICA	.....
BUDOWNICZY	.....
PRZEDSIĘBIORSTWO	.....

## KODOWANIE (2)

Bardzo popularnym sposobem kodowania informacji jest system nazywany **GA-DE-RY-PO-LU-KI**. W wiadomości, którą chcemy zakodować podmieniamy litery. Gdy w słowie pojawi się litera G w jej miejsce w zakodowanej wiadomości wstawiamy A, w miejsce E wstawiamy D i tak dalej. Pozostałe litery pozostawiamy bez zmian.

### Przykład

Gdy chcemy zakodować słowo DOM po zakodowaniu otrzymujemy EPM

**Postępując zgodnie w opisanym powyżej kluczem, zakoduj następujące wyrazy:**

KASA	.....
BILET	.....
EMOCJE	.....
TRATWA	.....
KANGUR	.....
PARASOL	.....
FUNDACJA	.....
HIPOPOTAM	.....
PSYCHOLOGIA	.....
BUDOWNICTWO	.....

## ODKODOWANIE

Bardzo popularnym sposobem kodowania informacji jest system nazywany **GA-DE-RY-PO-LU-KI**. W wiadomości, którą chcemy zakodować podmieniamy litery. Gdy w słowie pojawi się litera G w jej miejsce w zakodowanej wiadomości wstawiamy A, w miejsce E wstawiamy D i tak dalej. Pozostałe litery pozostawiamy bez zmian. W analogiczny sposób odkodowujemy zaszyfrowaną informację.

### Przykład

Gdy chcemy odkodować słowo NKDMCR po podstawieniu właściwych liter otrzymujemy wyraz NIEMCY.

**Postępując zgodnie w opisanym powyżej kluczem, odkoduj następujące wyrazy:**

HGUG	.....
OPUSIG	.....
FKYMG	.....
MGSIG	.....
OGOKDY	.....
DMDYRTLYG	.....
MGTDMGTRIG	.....
DMDYTLYG	.....
HKSZOGNKG	.....

## ODKODOWANIE

Bardzo popularnym sposobem kodowania informacji jest system nazywany **GA-DE-RY-PO-LU-KI**. W wiadomości, którą chcemy zakodować podmieniamy litery. Gdy w słowie pojawi się litera G w jej miejsce w zakodowanej wiadomości wstawiamy A, w miejsce E wstawiamy D i tak dalej. Pozostałe litery pozostawiamy bez zmian. W analogiczny sposób odkodowujemy zaszyfrowaną informację.

### Przykład

Gdy chcemy odkodować słowo NKDMCR po podstawieniu właściwych liter otrzymujemy wyraz NIEMCY.

**Postępując zgodnie w opisanym powyżej kluczem, odkoduj następujące wyrazy:**

IGWG .....  
EGNKG .....  
ŻRCKD .....  
TGNAYGM .....  
GUOGIG .....  
CZGOIG .....  
IGYGBKN .....  
BYGZRUKG .....  
IYGSPULEDI .....

## Wykreślanka

Wykreśl nazwy państw.

B	R	A	G	W	A	J	G	A	T
E	A	M	A	Z	O	N	W	L	A
K	T	T	U	R	C	J	A	J	M
W	E	U	E	U	R	O	T	I	I
A	A	N	G	L	I	A	E	R	Z
D	K	E	N	T	A	I	M	L	A
O	A	Z	J	O	E	R	A	A	R
R	O	J	O	M	Z	A	L	N	K
O	K	A	T	A	R	K	A	D	I
G	U	S	Z	N	I	N	D	I	E
D	A	N	I	A	M	O	N	A	D
Z	B	E	W	C	Z	E	C	H	Y

.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....



## Wykreślanka (2)

Wykreśl nazwy rzek.

O	D	R	E	G	A	T	E	R	A
E	U	F	R	T	A	P	U	T	O
F	A	M	A	Z	O	N	K	A	L
E	S	A	W	Y	T	I	O	M	G
R	E	N	E	W	R	L	E	I	A
D	K	E	T	Y	B	E	R	Z	R
U	W	T	Y	G	R	Y	S	A	T
N	A	P	E	D	E	T	C	E	C
A	N	I	K	T	N	O	Z	D	Z
J	A	W	I	S	Ł	A	B	A	A
B	A	O	P	A	D	O	D	R	A
O	D	I	U	N	R	T	A	K	D

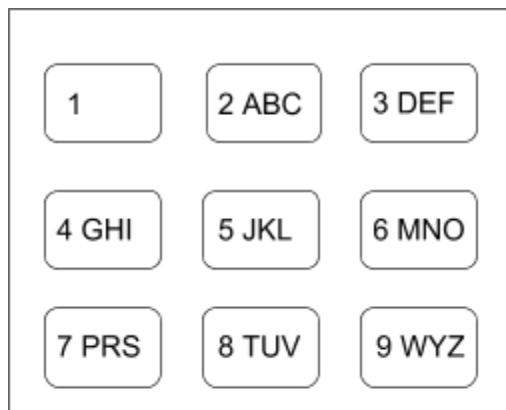
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....

## KODOWANIE SZYFREM KOMÓRKOWYM

Pierwsza sieć telefonii komórkowej została uruchomiona w Polsce w 1992 roku. Dziś praktycznie każdy ma telefon komórkowy. Obecnie na rynku królują smartfony, które nie posiadają klawiatury. Na potrzeby tego ćwiczenia wrócimy jednak do starszych modeli telefonów z tradycyjnymi przyciskami.



Kodowanie za pomocą szyfru komórkowego przypomina pisanie SMS na starych telefonach. Aby wybrać literę E należało dwukrotnie nacisnąć klawisz "3". W naszym kodzie będzie to odpowiadało zapisowi 33. Analogicznie zakodowana litera S będzie zapisana jako 777, litera J jako 5.

### Przykład

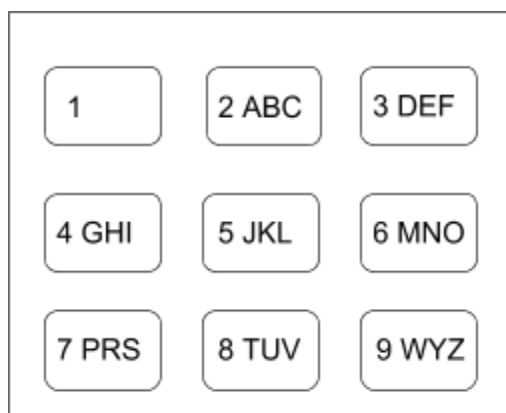
Słowo **KASA** po zakodowaniu będzie wyglądało następująco **5527772**.

### Zakoduj następujące słowa:

BAR .....	WARKA .....
KOKS .....	WIGOR .....
TARTA .....	BATON .....
MOTEL .....	MOTYL .....
KASETA .....	DORADA .....
KORYTO .....	BRAMKA .....

## KODOWANIE SZYFREM KOMÓRKOWYM (2)

Pierwsza sieć telefonii komórkowej została uruchomiona w Polsce w 1992 roku. Dziś praktycznie każdy ma telefon komórkowy. Obecnie na rynku królują smartphony, które nie posiadają klawiatury. Na potrzeby tego ćwiczenia wrócimy jednak do starszych modeli telefonów z tradycyjnymi przyciskami.



Kodowanie za pomocą szyfru komórkowego przypomina pisanie SMS na starych telefonach. Aby wybrać literę E należało dwukrotnie nacisnąć klawisz "3". W naszym kodzie będzie to odpowiadało zapisowi 33. Analogicznie zakodowana litera S będzie zapisana jako 777, litera J jako 5.

### Przykład

Słowo **TARA** po zakodowaniu będzie wyglądało następująco **82772**.

### Zakoduj następujące słowa:

DYL	.....	BIT	.....
KARAT	.....	WIADRO	.....
TORBA	.....	BALET	.....
HOSTEL	.....	MADRYT	.....
KORBA	.....	DONICZKA	.....
KASZEL	.....	ZABAWA	.....

## ODCZYTYWANIE SZYFRU KOMÓRKOWEGO

Zasady działania szyfru komórkowego już przedstawiliśmy. Jeśli jeszcze ich nie znasz, zapraszam do rozpoczęcia nauki tego szyfru od ćwiczenia “Kodowanie szyfrem komórkowym”.

1	2 ABC	3 DEF
4 GHI	5 JKL	6 MNO
7 PRS	8 TUV	9 WYZ

Odkodowywanie szyfru komórkowego polega na znalezieniu litery odpowiadającej częstotliwości występowania danej cyfry. Na przykład sekwencja 66 oznacza literę N. Analogicznie 9 oznacza literę W, 44 literę H, a 333 literę F.

### Odszyfruj następujące sekwencje:

77255 .....  
3363377998 .....  
92552222533 .....  
7766693377 .....  
39994442555552 .....  
777722223377 (Trudne) .....

## ODCZYTYWANIE SZYFRU KOMÓRKOWEGO (2)

Zasady działania szyfru komórkowego już przedstawiliśmy. Jeśli jeszcze ich nie znasz, zapraszam do rozpoczęcia nauki tego szyfru od ćwiczenia “Kodowanie szyfrem komórkowym”.

1	2 ABC	3 DEF
4 GHI	5 JKL	6 MNO
7 PRS	8 TUV	9 WYZ

Odkodowywanie szyfru komórkowego polega na znalezieniu litery odpowiadającej częstotliwości występowania danej cyfry. Na przykład sekwencja 66 oznacza literę N. Analogicznie 9 oznacza literę W, 44 literę H, a 333 literę F

**Odszyfruj następujące sekwencje:**

555666399 .....  
9444666777662 .....  
7733555255777 .....  
68899999552 .....  
777555666622233 .....  
6663766622299999663355 .....

## TYTUŁY KSIĄŻEK

Uzupełnij tytuły książek i autora (jeśli go znasz)

OGNIEM I .....

W 80.....

ZBRODNIA I.....

PAN.....

MIŁOŚĆ W .....

PRZEMINĘŁO.....

ZIEMIA.....

WŁADCA.....

MISTRZ I .....

WOJNA I .....

ILIADA I .....

STO LAT.....

WOJNA.....

KUBUŚ.....

FOLWARK.....

W POSZUKIWANIU.....

JĄDRO.....

## TWORZENIE SŁÓW

Stwórz nowe słowa, bazując na podanych wyrazach

<u>TRAWA</u>	TRATWA	<u>TWARDY</u>
DONICZKA	.....	MEKSYK
PUZZLE	.....	DELTA
KSIĄŻKA	.....	DZBAN
KATARYNKA	.....	SYNOWA
SPODNIE	.....	DEKARZ
TALERZ	.....	ARTYSTA
RAMKA	.....	PAPIEŻ
CUKINIA	.....	ERYWAŃ
RENIFER	.....	WIRNIK
GARNEK	.....	MALARZ
BAR	.....	AKCJA
SZUFLADA	.....	NUREK
KALORYFER	.....	KAPITAŁ
CYTRYNA	.....	USTA
LAMPKA	.....	PIONEK

## ZNANE OSOBISTOŚCI

### Dopisz imiona

WAŁĘSA.....  
WOJTYŁA.....  
SKŁODOWSKA-CURIE.....  
MAŁYSZ.....  
POPIEŁUSZKO.....  
CHOPIN.....  
POLAŃSKI.....  
PIŁSUDSKI.....  
GÓRNIAK.....  
GEPPERT.....  
SZURKOWSKI.....  
HERMASZEWSKI.....  
OLBRYCHSKI.....  
GAJOS.....  
GLOBISZ.....  
CUGOWSKI.....  
KIEŚŁOWSKI.....  
SŁOWACKI.....

BARTOSZEWSKI.....  
MICKIEWICZ.....  
EINSTEIN.....  
KACZYŃSKI.....  
ZAMACHOWSKI.....  
NIEDŹWIECKI.....  
FREDRO.....  
CHROBRY.....  
KUBICA.....  
GOŁOTA.....  
WAJDA.....  
BONIEK.....  
DYMNA.....  
RYNKOWSKI.....  
MARKOWSKI.....  
CYBULSKI.....  
FRONCZEWSKI.....  
WODECKI.....